

2021-01-14
S2021/00338 (delvis)**Socialdepartementet**Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att betala ut medel för ett vidgat Äldreomsorgslyft

Regeringens beslut

Socialstyrelsen får i uppdrag att betala ut statsbidrag till kommuner som ersättning för att anställda inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre ska kunna utbilda sig till vårdbiträde eller undersköterska inom kommunal vuxenutbildning eller motsvarande utbildning på folkhögskola på arbetstid inom ramen för satsningen Äldreomsorgslyftet. Personalen ska även ges möjlighet att fortbilda sig genom andra kompetenshöjande utbildningar inom vård och omsorg om äldre. För dessa utbildningar ska Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg hos äldre samt myndighetens förslag till nationella kompetenskrav för yrket undersköterska vara vägledande. Målgruppen vidgas vidare från tidigare beslut till att även omfatta första linjens chefer inom vård och omsorg om äldre. Inom ramen för uppdraget får Socialstyrelsen sätta villkor för användning av statsbidraget. Socialstyrelsen ska administrera och följa upp hur medel använts enligt myndighetens anvisningar och i vilken utsträckning som privata utförare fått tillgång till stimulansmedlen. Kommunerna får rekvirera medel enligt *bilagan*.

Socialstyrelsen får för uppdragets genomförande använda 3 394 000 000 kronor under 2021. Av dessa medel får Socialstyrelsen använda 1 500 000 kronor för eget arbete kopplat till uppdraget. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, anslagsposten 5 Äldreomsorgslyftet. Socialstyrelsen ska redovisa uppdraget senast den 31 oktober 2022 till Regeringskansliet (Socialdepartementet). I redovisningen ska framgå vilka grupper som tagit del av satsningen, uppdelat efter kön.

Övriga villkor för satsningen följer av regeringsbeslut S2020/05025. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Genom att satsa på kompetensstärkande insatser för personalen höjs kvaliteten inom äldreomsorgen så att de äldre och deras anhöriga känner ökad trygghet och ges en god omsorg. Regeringen presenterade våren 2020 satsningen Äldreomsorgslyftet som innebär att staten kommer att finansiera kostnaden för den tid den anställde är frånvarande på grund av studier till vårdbiträde eller undersköterska under 2020 och 2021. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 9) föreslår regeringen att Äldreomsorgslyftet vidgas, dels till andra kompetenshöjande utbildningar än som angetts tidigare, dels till målgruppen första linjens chefer. Satsningen tillförs även ytterligare 1,7 miljarder kronor under 2021 och omfattar sammanlagt cirka 3,85 miljarder kronor för 2020–2021. Satsningen bedöms även bidra till att underlätta möjligheterna att utbilda sig till undersköterska inför den planerade regleringen av yrket. Äldreomsorgslyftet föreslås fortsätta fram till 2023.

Andra kompetenshöjande utbildningar

Fler anställda med rätt kompetens behövs inom äldreomsorgen. Till följd av effekterna av pandemin sker förändringar på arbetsmarknaden. Fler personer kan komma att byta bransch och om möjligheterna att utbilda sig är goda kan det öka intresset för att söka sig till äldreomsorgen. I och med satsningen kan en breddad målgrupp nås för rekrytering vilket är gynnsamt för sektorn.

Utöver att utbilda sig till undersköterska eller vårdbiträde ges personalen nu möjlighet att även fortbilda sig genom andra kompetenshöjande utbildningar inom vård och omsorg om äldre. Personal som redan har en undersköterskeutbildning ges möjlighet att skaffa sig specialistkompetens via yrkeshögskola. Övriga utbildningar ska ske inom ramen för kommunal vuxenutbildning och ta sin utgångspunkt i Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg hos äldre i relevanta delar för att vara en berättigad utbildning inom Äldreomsorgslyftet.

Första linjens chefer

Hur vården och omsorgen om äldre är organiserad har stor betydelse för kvaliteten i verksamheterna och här har första linjens chefer en nyckelroll. Vid implementering av ny kunskap är första linjens chefers roll avgörande. För att verksamheterna ska kunna erbjuda insatser med god kvalitet måste chefer också ha förutsättningar, liksom rätt kompetens, att kunna leda, handleda och stödja sina medarbetare. Regeringen vill därför öka möjligheterna även för första linjens chefer att utbilda sig på arbetstid för att stärka förutsättningarna för verksamheterna att tillhandahålla god ledning, planering, styrning och systematisk implementering av ny kunskap.

Från 2021 får därför första linjens chefer, som arbetar inom vård och omsorg om äldre, möjlighet att utbilda sig på arbetstid. De chefer som avses är i första hand närmsta chef till operativ personal, exempelvis omvårdnadspersonal och sjuksköterskor. Titeln kan t.ex. vara enhetschef eller verksamhetschef. När det gäller utbildningar hade Socialstyrelsen regeringens uppdrag 2012 att upphandla och administrera en nationell ledarskapsutbildning för äldreomsorgens chefer under 2013–2015. Utbildningen innefattade kurser som berättigade högskolepoäng om bl.a. värdegrund, lagstiftning, ledarskap och uppföljning. I Socialstyrelsens uppföljning fick utbildningen goda omdömen. Regeringen bedömer att de kurser som ingick i ledarskapsutbildningen är relevanta och bör vara vägledande för Äldreomsorgslyftet.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Malin Larsson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA, OFA K

Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM

Utbildningsdepartementet/GV

Socialutskottet

Sveriges Kommuner och Regioner

Kommun	Belopp
Upplands Väsby	12 849 418
Vallentuna	8 889 812
Österåker	14 148 698
Värmdö	12 302 353
Järfälla	22 193 647
Ekerö	8 188 333
Huddinge	24 196 612
Botkyrka	20 799 513
Salem	5 126 532
Haninge	22 725 271
Tyresö	13 870 754
Upplands-Bro	7 480 236
Nykvarn	3 081 654
Täby	23 790 725
Danderyd	11 572 197
Sollentuna	19 222 288
Stockholm	230 288 039
Södertälje	25 926 044
Nacka	28 048 128
Sundbyberg	10 109 679
Solna	20 570 098
Lidingö	16 786 965
Vaxholm	4 087 549
Norrtälje	28 050 334
Sigtuna	11 554 550
Nynäshamn	10 568 508
Håbo	6 390 517
Älvkarleby	3 783 133
Knivsta	4 052 254
Heby	5 618 449
Tierp	8 430 983
Uppsala	62 310 302
Enköping	15 589 156
Östhammar	10 036 884
Vingåker	3 900 047
Gnesta	4 303 728
Nyköping	22 694 388
Oxelösund	5 684 627
Flen	7 515 531
Katrineholm	13 103 097
Eskilstuna	34 888 651
Strängnäs	13 590 603
Trosa	5 470 653
Ödeshög	2 393 411
Ydre	1 833 110

Kinda	4 323 581
Boxholm	2 340 469
Åtvidaberg	5 080 208
Finspång	8 971 430
Valdemarsvik	4 074 313
Linköping	47 063 061
Norrköping	45 113 038
Söderköping	5 830 217
Motala	16 531 079
Vadstena	4 043 431
Mjölby	9 968 501
Aneby	2 464 000
Gnosjö	3 249 303
Mullsjö	2 933 859
Habo	3 527 248
Gislaved	10 083 208
Vaggeryd	4 636 820
Jönköping	44 715 974
Nässjö	11 144 251
Värnamo	12 050 879
Sävsjö	4 568 437
Vetlanda	11 025 131
Eksjö	7 100 820
Tranås	7 969 948
Uppvidinge	3 785 339
Lessebo	3 368 423
Tingsryd	5 735 363
Alvesta	7 270 675
Älmhult	5 788 304
Markaryd	4 367 699
Växjö	28 923 874
Ljungby	11 206 016
Högsby	2 377 970
Torsås	3 293 422
Mörbylånga	6 705 962
Hultsfred	6 247 133
Mönsterås	5 691 244
Emmaboda	4 204 462
Kalmar	22 839 978
Nybro	8 576 573
Oskarshamn	11 056 014
Västervik	17 525 944
Vimmerby	6 595 667
Borgholm	6 408 165
Gotland	24 851 767
Olofström	5 947 130

Karlskrona	24 280 437
Ronneby	12 264 852
Karlshamn	13 566 338
Sölvesborg	7 515 531
Svalöv	4 136 079
Staffanstorp	8 172 892
Burlöv	5 402 270
Vellinge	14 358 259
Östra Göinge	5 430 947
Örkelljunga	4 100 784
Bjuv	4 727 262
Kävlinge	10 114 091
Lomma	8 984 666
Svedala	6 355 223
Skurup	5 199 327
Sjöbo	7 193 468
Hörby	5 636 097
Höör	5 594 184
Tomelilla	5 545 654
Bromölla	5 117 708
Osby	5 603 008
Perstorp	2 636 061
Klippan	6 555 961
Åstorp	4 736 086
Båstad	7 733 916
Malmö	83 667 909
Lund	33 825 403
Landskrona	15 240 623
Helsingborg	45 102 008
Höganäs	12 108 233
Eslöv	10 299 387
Ystad	13 846 489
Trelleborg	16 149 457
Kristianstad	30 867 280
Simrishamn	10 813 364
Ängelholm	17 126 675
Hässleholm	20 517 156
Hylte	3 924 311
Halmstad	35 182 037
Laholm	10 480 272
Falkenberg	17 916 390
Varberg	24 933 385
Kungsbacka	28 006 216
Härryda	10 184 680
Partille	10 857 482
Öckerö	5 382 417

Stenungsund	8 788 340
Tjörn	7 078 761
Orust	7 431 706
Sotenäs	4 733 880
Munkedal	4 374 317
Tanum	5 989 042
Dals-Ed	2 221 350
Färgelanda	2 717 679
Ale	9 117 020
Lerum	12 816 329
Vårgårda	3 957 400
Bollebygd	3 196 362
Grästorp	2 369 146
Essunga	2 355 910
Karlsborg	3 531 660
Gullspång	2 700 032
Tranemo	4 777 998
Bengtsfors	4 700 791
Mellerud	4 206 668
Lilla Edet	4 414 023
Mark	12 975 155
Svenljunga	4 389 758
Herrljunga	3 727 986
Vara	6 150 073
Götene	5 428 741
Tibro	4 667 703
Töreboda	3 851 517
Göteborg	143 165 677
Mölndal	17 578 886
Kungälv	15 822 983
Lysekil	7 096 408
Uddevalla	19 709 794
Strömstad	4 857 411
Vänersborg	14 821 500
Trollhättan	18 470 073
Alingsås	15 253 858
Borås	36 024 694
Ulricehamn	9 653 056
Åmål	5 609 626
Mariestad	10 866 306
Lidköping	15 406 066
Skara	6 895 670
Skövde	18 117 128
Hjo	4 050 048
Tidaholm	5 095 649
Falköping	12 106 027

Kil	4 822 116
Eda	3 430 188
Torsby	5 640 508
Storfors	1 848 551
Hammarö	5 186 091
Munkfors	1 837 522
Forshaga	4 539 760
Grums	3 911 076
Årjäng	4 052 254
Sunne	5 426 535
Karlstad	31 513 611
Kristinehamn	10 572 920
Filipstad	4 864 029
Hagfors	5 770 657
Arvika	11 230 281
Säffle	7 162 585
Lekeberg	2 861 064
Laxå	2 719 885
Hallsberg	5 898 600
Degerfors	4 462 553
Hällefors	3 377 246
Ljusnarsberg	2 322 822
Örebro	45 777 016
Kumla	7 158 174
Askersund	5 280 945
Karlskoga	12 796 476
Nora	4 841 969
Lindesberg	9 608 938
Skinnskatteberg	2 113 260
Surahammar	4 098 578
Kungsör	3 456 659
Hallstahammar	6 630 961
Norberg	2 594 149
Västerås	50 111 627
Sala	9 242 757
Fagersta	5 347 123
Köping	10 433 948
Arboga	6 218 456
Vansbro	3 101 508
Malung-Sälen	4 400 788
Gagnef	4 151 520
Leksand	7 586 120
Rättvik	6 088 308
Orsa	3 121 361
Älvdalen	3 359 599
Smedjebacken	4 965 500

Mora	9 154 521
Falun	21 518 639
Borlänge	17 285 500
Säter	4 647 850
Hedemora	6 582 431
Avesta	9 600 114
Ludvika	10 981 013
Ockelbo	2 576 501
Hofors	4 094 166
Ovanåker	5 369 182
Nordanstig	4 158 138
Ljusdal	8 598 632
Gävle	34 725 414
Sandviken	15 752 394
Söderhamn	11 603 080
Bollnäs	11 494 990
Hudiksvall	15 948 720
Ånge	4 158 138
Timrå	6 928 759
Härnösand	11 003 072
Sundsvall	35 916 605
Kramfors	8 673 633
Sollefteå	9 006 725
Örnsköldsvik	22 681 153
Ragunda	2 561 060
Bräcke	2 955 918
Krokom	5 203 739
Strömsund	5 757 422
Åre	3 220 627
Berg	3 383 864
Härjedalen	4 857 411
Östersund	22 442 915
Nordmaling	3 209 597
Bjurholm	1 219 867
Vindeln	2 527 971
Robertsfors	2 832 387
Norsjö	1 804 433
Malå	1 361 046
Storuman	2 761 798
Sorsele	1 169 132
Dorotea	1 383 105
Vännäs	3 136 802
Vilhelmina	2 834 593
Åsele	1 422 811
Umeå	35 089 389
Lycksele	5 003 001

Skellefteå	28 277 543
Arvidsjaur	2 861 064
Arjeplog	1 341 192
Jokkmokk	2 265 468
Överkalix	1 890 464
Kalix	7 722 886
Övertorneå	2 413 264
Pajala	3 359 599
Gällivare	7 305 969
Älvsbyn	3 496 365
Luleå	26 490 757
Piteå	16 306 077
Boden	11 488 372
Haparanda	4 473 583
Kiruna	8 016 272